

Schoolzwemmen moet terug: medialogica in komkommertijd

3 september 2013

door: Jan Janssens

Of EenVandaag nu het televisieprogramma was dat deze zomer als eerste aandacht schonk aan het relatief grote aantal verdrinkingen, weet ik niet zeker. Maar ze waren er bij de AVRO in ieder geval snel bij toen zij op 23 juli jl. [de noodklok luidden](#): 'De afgelopen week zijn er vijf zwemmers in Nederland verdronken, onder wie jongens van 5 en 7 jaar oud. En daarmee laait de discussie over het verdwijnen van het schoolzwemmen weer op. Vanwege de bezuinigingen stoppen veel gemeenten met de gesubsidieerde zwemles en vooral kinderen uit arme gezinnen worden daar de dupe van.'

Dat de discussie over het schoolzwemmen oplaaide klopt, want verschillende media berichtten deze zomer over verdrinkingsgevallen en legden ook steevast een relatie met het teruglopend aantal gemeenten dat schoolzwemmen faciliteert. Kamervragen konden natuurlijk niet uitblijven. Het Tweede Kamerlid Nine Kooiman (SP) onderbrak haar [reces](#) ervoor.

Op 5 augustus vormden de verdrinkingen de opening van het [NOS Journaal](#): 'Er zijn dit jaar al veel meer mensen verdronken dan anders.' Hoewel werd geconstateerd dat het vaak om Oost-Europeanen ging die niet goed konden zwemmen, stonden deze gevallen niet op zichzelf, zo werd gemeld: 'De laatste jaren verdrinken er steeds meer mensen tijdens het zwemmen.' En er waren ook zorgen over de zwemvaardigheid van Nederlanders: 'Na al die Poolse slachtoffers is de reddingsbrigade bang dat in de toekomst ook meer Nederlanders zullen gaan verdrinken, want school zwemmen is al lang niet meer verplicht.'

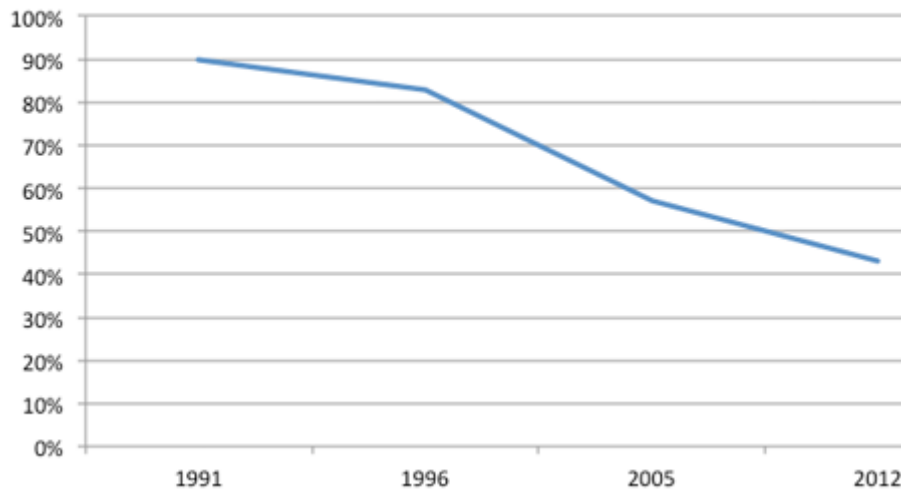
Ook in het [RTL Nieuws](#) kwam een en ander uitgebreid aan bod: 'Het is vakantie en mooi weer. Dat betekent dat er overal wordt gezwommen in Nederland. Maar helaas betekent dat ook dat afgelopen week in Nederland al zeven mensen zijn verdronken. Onder wie drie kinderen (...) omdat het schoolzwemmen terugloopt, halen kinderen tegenwoordig vaak alleen nog maar het zwemdiploma A (...) verdrinking is één van de meest voorkomende niet-natuurlijke doodsoorzaken onder jonge kinderen.'

Een paar weken later op 21 augustus herhaalde alles zich nog eens toen het Mulier Instituut het rapport [Zwemmen in Nederland](#) presenteerde. Opnieuw berichtten in alle media. Ook het [NOS Journaal](#) werd weer gehaald: 'We kunnen steeds slechter zwemmen. (...) Hoe belangrijk het is dat je goed kunt zwemmen, blijkt deze zomer weer na al die zwemongelukken. De meeste Nederlandse kinderen kunnen helemaal niet goed zwemmen. Tenminste. Dat wil zeggen, niet goed genoeg. Ze hebben wel hun a- en b-diploma maar komen niet toe aan het c-diploma.' Mensen moeten zich er meer van bewust worden dat alle diploma's moeten worden gehaald. 'Dat is zeker belangrijk in een tijd dat steeds minder aan schoolzwemmen wordt gedaan.'

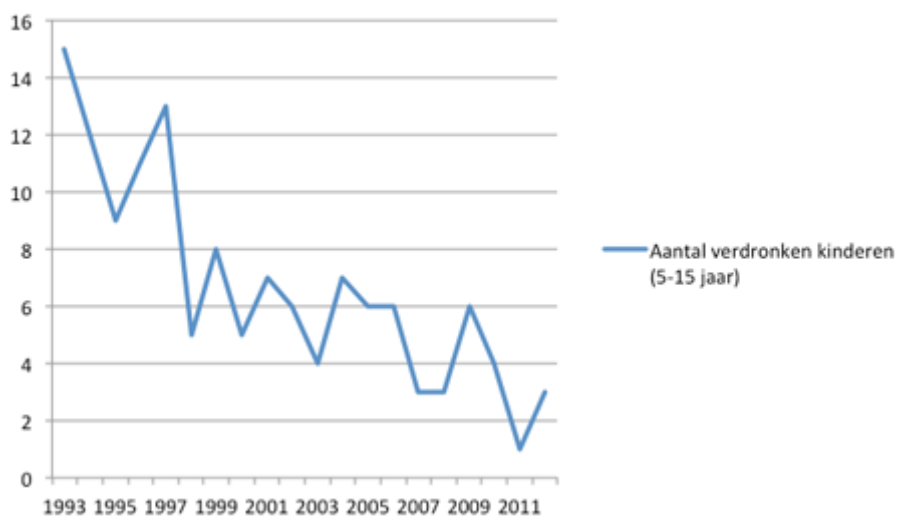
Er werden voor de verschillende items tal van deskundigen geïnterviewd en op allerlei locaties gefilmd. Het wekt de indruk dat er serieuze aandacht werd geschonken aan de problematiek. Toch is dat maar tot op zekere hoogte het geval. Wie zich verdiept in de registratie van verdrinkingsgevallen en de moeite neemt om het genoemde onderzoeksrapport te bestuderen, kan niet anders dan

vraagtekens plaatsen bij de gesuggereerde relatie tussen de ontwikkelingen in het schoolzwemmen en de verdrinkingsgevallen. Volgens het eerdergenoemde rapport van Van der Werff & Breedveld (2013: 49) is het percentage scholen dat schoolzwemmen aanbiedt in de afgelopen twintig jaar gestaag afgenomen.

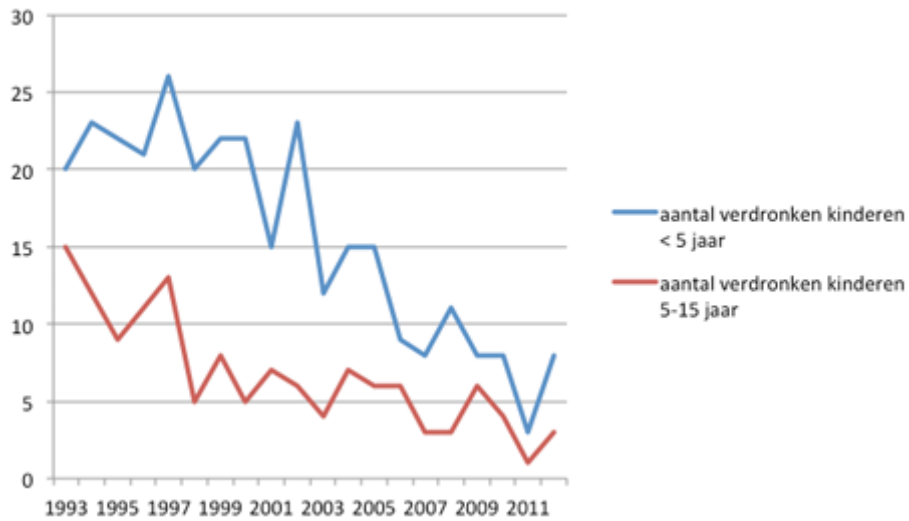
Percentage scholen met schoolzwemmen

Maar volgens de cijfers van het CBS (Statline) geldt dat eigenlijk ook voor het aantal verdrinkingsgevallen (met dodelijke afloop) van kinderen in de leeftijd van 5-15 jaar.

Ik heb niets tegen schoolzwemmen, maar tegen de achtergrond van deze gegevens mist een pleidooi voor de herinvoering van het schoolzwemmen in die gemeenten waar het eerder is afgeschaft toch eigenlijk elke overtuigingskracht. Er kan trouwens ook uit de cijfers van het CBS worden afgeleid dat het bij verreweg de meeste verdrinkingen gaat om volwassenen van 30 jaar en ouder. Daar haalt schoolzwemmen sowieso niets uit. Misschien is het zinvoller om in te zetten op het wegwerken van de wachtlijsten in het particuliere zwemlesaanbod, want volgens Van der Werff & Breedveld (2013: 212) heeft ongeveer zestig procent van de zwemlesaanbieders een wachtlijst voor kinderen tot en met zes jaar. En laten nu juist in de leeftijdscategorie van < 5 jaar volgens de cijfers van het CBS veel vaker dan onder 5-15 jarigen verdrinkingen te betreuren zijn.

Jan Janssens is lector Sportbusiness Development bij de opleiding Sport, Management en Ondernemen aan de Hogeschool van Amsterdam. Voor meer informatie: j.w.janssens@hva.nl.